

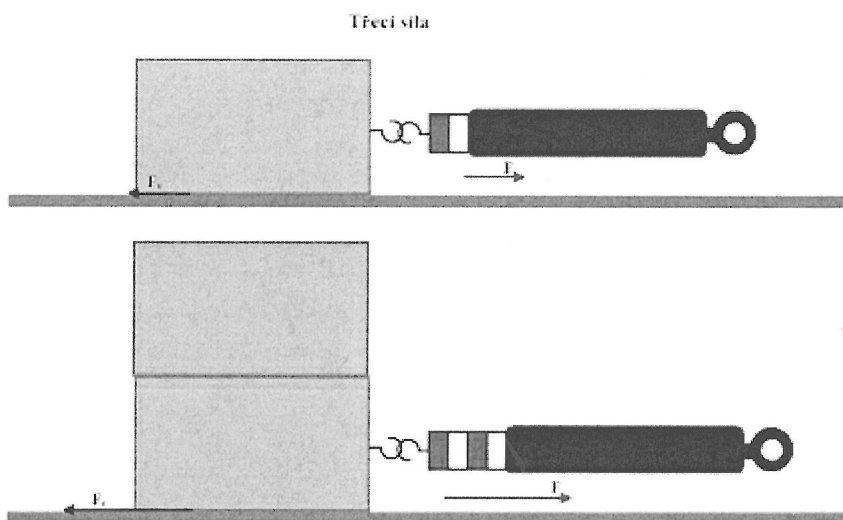
Milí sedmáci, začínáme nové téma, pište si, lepte si, učte se.....jak je libo, výpisky ale ať máte.....

Tření, třecí síla

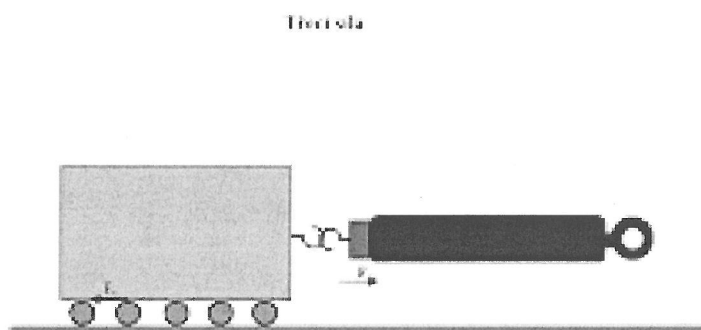
.....tření je zásadní věc na zemi, nemohli bychom bez tření nic, ani chodit, ani plavat, ani si dát pusy, ani se obléci, ani skákat do písku.....prostě nic.....

Třecí síla působí vždy proti pohybu tělesa.

.....toto tření nazýváme smykové

.....toto tření nazýváme valivé

Využití tření v praxi

1) Kde potřebujeme tření zvětšit?

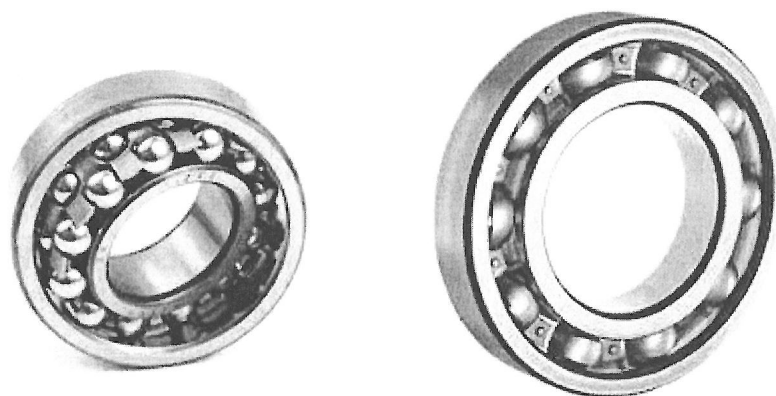
- * Při brždění u auta, kola, vlaku. Zvětšujeme drsnost ploch nebo hmotnost tělesa.
- * V zimě nosíme boty s hrubou podrážkou.
- * Zimní pneumatiky mají hrubší vzorek.
- * Kleště jsou opatřeny vroubkováním.

.....zde všude tření zvyšujeme je žádoucí !!!!

....i zde, aby motocykl nedostal smyk

toto jsou
kuličková ložiska.....dávají se naopak!!!!!!.....aby se
tření snížilo !!!!!!!!!!!!!!!.....třeba v soukolí traktorů, kol

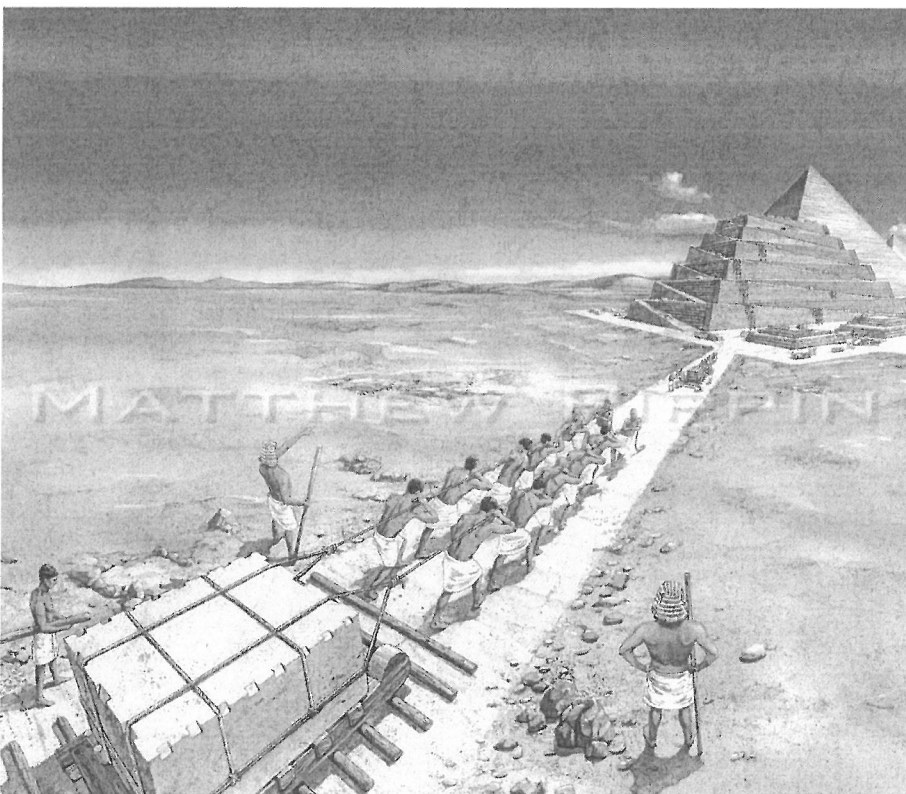
jakýchkoliv, také při obrábění součástek je tření přílišné nežádoucí !!!!!

.....také např. při promazání zámku tření snižujeme, aby to více klouzalo a mohli jsme lépe odemknout

.....ale naopak nesmí se dostat třeba olej do brzd, protože by prokluzovaly a nebrzdily.....

.....je toho více, kde se využívá tření v praxi, zejména jeho zvýšení, ale někdy i snížení.....

.....prý takto se přemísťovaly kvádry při stavbě pyramid....?!?!?!

Smykové a valivé tření

- **smykové tření**

- při posunování/smýkání jednoho tělesa po druhém
- působí zde smyková třecí síla

- **valivé tření**

- vzniká na válečcích/kuličkách
- působí zde **valivá třecí síla**
- vždy menší než smyková třecí síla

Tření v praxi

Tření může být škodlivé (např. při vzájemném pohybu součástí strojů), pak se ho snažíme **zmenšovat**:

- broušením, leštěním, mazáním, pomocí ložisek, ...

Tam, kde je tření užitečné, např. při chůzi, jízdě automobilu apod., tření **zvyšujeme** – sypání silnic pískem při náledí, vzorek na pláštích kol, vrypy na povrchu kleští, hřebíků, sněhové řetězy, ...